

Додаток 6
до Стандартів медичної допомоги «COVID-19»

Рациональне використання засобів індивідуального захисту (ЗІЗ) при захворюванні на COVID-19

Коронавірусна хвороба (COVID-19) віднесена до особливо небезпечних інфекційних хвороб. У зв'язку з чим працівники, які мають контакт з хворими, особами з підозрою та/або працюють з біологічним матеріалом хворих, осіб з підозрою або померлих від COVID-19, повинні бути забезпечені робочим одягом (не менше 3-х комплектів), а також захисним одягом та засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) одноразового чи багаторазового використання:

Призначення	Тип ЗІЗ	Примірні характеристики	Національні стандарти
Захист рук	Рукавички непудрені	Без тальку, нітрилові, еластичні, не містять латексу або натурального каучуку, для одноразового використання, універсальні	ДСТУ EN 455-1:2014 «Захисні засоби. Рукавички медичні одноразового використання. Частина 1. Вимоги та методи випробування щодо відсутності отворів»
Захист очей	Захисні окуляри	Закриті з непрямою вентиляцією. Прозорі пластикові лінзи з покриттям від запотівання та захистом від подряпин. Ремінці, що регулюються, забезпечують міцне закріплення або з гнучкою рамкою з полівінілхлориду, що легко пристосовується до всіх контурів обличчя та розміщується з рівномірним тиском. Стійкі до очищення та дезінфекції.	ДСТУ EN 166:2017 «Засоби індивідуального захисту очей. Технічні умови»
	Захисний щиток/екран	Повинен повністю закривати обличчя, зокрема, з боків та по довжині. Виготовлений з прозорого матеріалу з покриттям від запотівання та захистом від подряпин. З конструкцією, що забезпечує щільне прилягання до голови та зручне носіння. Стійкі до очищення та дезінфекції.	ДСТУ EN 166:2017 «Засоби індивідуального захисту очей. Технічні умови»
Захист органів дихання	Респіратор	Респіратор призначений для захисту від дрібнодисперсних аерозолів. Максимальний захист від твердих та рідких аерозолів при концентрації не нижче 12 ГДК. Клас захисту респіратору FFP2/FFP3 згідно з вимогами міжнародних стандартів. Респіратор повинен бути виготовлений з нетканого фільтрувального матеріалу. Респіратор повинен бути оснащений носовим зажимом (носовою кліпсою), носовим обтюратором. Внутрішня частина респіатора має бути виготовлена з м'якого гіпоалергенного нетканого матеріалу.	ДСТУ EN 149:2017 «Засоби індивідуального захисту органів дихання. Фільтрувальні півмаски для захисту від аерозолів. Вимоги, випробування, маркування» Технічний регламент засобів індивідуального захисту, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 року № 761
	Медична (хірургічна) маска	Виготовлена з гіпоалергенного нетканого матеріалу без запаху. На резинках або зав'язках, з фіксатором	ДСТУ EN 14683:2014 «Маски хірургічні. Вимоги та методи випробування»

		на перенісці.	
Захисний одяг	Ізоляційний костюм (костюм біозахисту)	М'який та легкий, з проклеєними швами, з трикотажними манжетами на рукавах або петлею для пальців, антистатичною обробкою, забезпечує поєднання з іншими типами ЗІЗ. Водостійкий.	<p>ДСТУ EN 14126:2008 «Одяг захисний. Захист від інфекційних агентів. Вимоги до експлуатаційних характеристик і методи випробування»</p> <p>ДСТУ EN 13034:2017 «Одяг захисний. Захист від рідких хімічних речовин. Вимоги до експлуатаційних характеристик захисного одягу для обмеженого захисту від рідких хімічних речовин»</p> <p>ДСТУ EN 14605:2017 «Одяг захисний. Захист від рідких хімічних речовин. Вимоги до експлуатаційних характеристик одягу з непроникними до рідини (тип 3) або непроникними до спрею (тип 4) з'єднаннями та до предметів одягу для захисту частин тіла»</p>
	Ізоляційний халат	М'який та легкий, з проклеєними швами, з трикотажними манжетами на рукавах або петлею для пальців, антистатичною обробкою, забезпечує поєднання з іншими типами ЗІЗ. Водостійкий. З довгими рукавами та довжиною до середини литок. З ремінцями, що фіксуються на талії та шії.	<p>ДСТУ EN 14126:2008 «Одяг захисний. Захист від інфекційних агентів. Вимоги до експлуатаційних характеристик і методи випробування»</p> <p>ДСТУ EN 13034:2017 «Одяг захисний. Захист від рідких хімічних речовин. Вимоги до експлуатаційних характеристик захисного одягу для обмеженого захисту від рідких хімічних речовин»</p> <p>ДСТУ EN 14605:2017 «Одяг захисний. Захист від рідких хімічних речовин. Вимоги до експлуатаційних характеристик одягу з непроникними до рідини (тип 3) або непроникними до спрею (тип 4) з'єднаннями та до предметів одягу для захисту частин тіла»</p>

Медичні працівники повинні бути забезпечені засобами для гігієни рук, у тому числі спиртовмісними антисептиками в невеликому фасуванні. Перед входом до палат перебування хворих, приміщень «чистої» зони, побутових приміщень персоналу повинні встановлюватись диспенсери для антисептиків.

Раціональне використання ЗІЗ за призначенням або типом залежить від категорії осіб, дій, які вони вчиняють та умов перебування:

Умови	Категорія осіб	Дії	ЗІЗ за призначенням або типом
Заклади охорони здоров'я			
Стаціонарне відділення			
Палата для пацієнтів	Лікарі та середній медичний персонал	Надання медичної допомоги та догляд за пацієнтам з COVID-19	Медична маска або респіратор Ізоляційний халат / ізоляційний костюм Захист рук Захист очей

Умови	Категорія осіб	Дії	ЗІЗ за призначенням або типом
		Аерозольгенеруюча процедура	Респіратор Ізоляційний костюм Захист рук Захист очей
	Молодший медичний персонал	Робота в палаті, де перебуває пацієнт з COVID-19	Медична маска або респіратор Ізоляційний халат Захист рук Захист очей Закрите взуття, що піддається очищенню і дезінфекції
Інші зони транзиту пацієнта	Всі співробітники	Діяльність, не пов'язана з контактом з пацієнтом з COVID-19	Медична маска в період дії карантину
Приймальне відділення	Медичний персонал	Попередній скринінг без прямого контакту	Медична маска Захист рук Захист очей
	Медичний персонал	Фізикальне обстеження хворого з респіраторними симптомами	Медична маска або респіратор Ізоляційний халат / ізоляційний костюм Захист рук Захист очей
	Медичний персонал	Фізикальне обстеження хворого без респіраторних симптомів	Відповідно до стандартних заходів безпеки та оцінки ризиків Медична маска в період дії карантину
	Пацієнти з респіраторними симптомами	Будь-яка	Медична маска
	Пацієнти без респіраторних симптомів	Будь-яка	Медична маска в період дії карантину
Лабораторія	Лаборант	Маніпуляції із зразками	Респіратор Ізоляційний костюм Захист рук Захист очей
Адміністративні зони	Всі співробітники	Адміністративні завдання, які не передбачають контакту з пацієнтом з COVID-19	Медична маска в період дії карантину
Амбулаторні, поліклінічні та консультативно-діагностичні відділення/заклади			
Консультативні кабінети (кабінети прийому)	Медичний персонал	Фізикальне обстеження хворого з респіраторними симптомами	Медична маска або респіратор Ізоляційний халат / ізоляційний костюм Захист рук Захист очей
	Медичний персонал	Фізикальне обстеження хворого без респіраторних симптомів	Відповідно до стандартних заходів безпеки та оцінки ризиків Медична маска в період дії карантину
	Пацієнти з респіраторними симптомами	Будь-яка	Медична маска
	Пацієнти без респіраторних симптомів	Будь-яка	Медична маска в період дії карантину
	Молодший медичний персонал	Після і між консультаціями пацієнтів з респіраторними симптомами	Медична маска Ізоляційний халат Захист рук Захист очей Закрите взуття, що піддається очищенню і дезінфекції

Умови	Категорія осіб	Дії	ЗІЗ за призначенням або типом	
Зони очікування	Пацієнти з респіраторними симптомами	Будь-яка	Медична маска	
	Пацієнти без респіраторних симптомів	Будь-яка	Медична маска в період дії карантину	
Адміністративні зони	Всі співробітники	Адміністративні завдання, які не передбачають контакту з пацієнтом з COVID-19	Медична маска в період дії карантину	
Приймальне відділення	Медичний персонал	Попередній скринінг без прямого контакту	Медична маска в період дії карантину	
	Пацієнти з респіраторними симптомами	Будь-яка	Медична маска	
	Пацієнти без респіраторних симптомів	Будь-яка	Медична маска в період дії карантину	
В умовах амбулаторного лікування та догляду на дому				
Домашні умови	Пацієнти	Будь-яка	Медична маска	
	Медичний персонал	Проведення догляду або надання медичної допомоги пацієнту з COVID-19 на дому	Медична маска або респіратор Ізоляційний халат / ізоляційний костюм Захист рук Захист очей	
При наданні екстреної медичної допомоги та при виїзді мобільних бригад				
Санітарний транспорт або місце перебування/ проживання особи	Медичний персонал	Транспортування особи з підозрою на COVID-19	Медична маска або респіратор Ізоляційний халат / ізоляційний костюм Захист рук Захист очей	
	Члени мобільних бригад	Забір зразків	Респіратор Ізоляційний костюм Захист рук Захист очей	
	Водії	Транспортування особи з підозрою на COVID-19 в транспорті з відділеною зоною водія		Медична маска в період дії карантину
		Допомога при завантаженні або вивантаженні особи з підозрою на COVID-19		Медична маска Ізоляційний халат Захист рук Захист очей
		Транспортування особи з підозрою на COVID-19 в транспорті без відділеної зони водія		Медична маска
	Особа з підозрою на COVID-19	Транспортування		Медична маска

Ризик інфікування працівників в першу чергу пов'язаний з (від більшого до меншого):

проведенням аерозольгенеруючих процедур, в тому числі: серцево-легеневої реанімації, мануальної вентиляції перед інтубацією, інтубації трахеї, неінвазивної вентиляції, трахеотомії, бронхоскопії, гастроскопії, аутопсії, забору зразків з нижніх та верхніх дихальних шляхів хворих та особам з підозрою на COVID-19;

наданням медичної допомоги в умовах відділень інтенсивної терапії пацієнтам з COVID-19;

наданням екстреної медичної допомоги хворим та особам з підозрою на COVID-19;

роботою в палатах перебування пацієнтів з COVID-19 та надання медичної допомоги на дому;

роботою зі зразками пацієнтів та осіб з підозрою на COVID-19;

роботою в приймальних відділеннях та на пунктах сортування;

роботою в обсерваторах;

роботою в амбулаторних, поліклінічних та консультативно-діагностичних відділеннях закладів охорони здоров'я з пацієнтами з ознаками респіраторних захворювань;

роботою в амбулаторних, поліклінічних та консультативно-діагностичних відділеннях закладів охорони здоров'я з загальним потоком пацієнтів.

Переодягання та заміна захисного одягу та засобів індивідуального захисту при наданні медичної допомоги, у тому числі при проведенні лабораторних досліджень, повинно проводитись не рідше одного разу за зміну, або при кожному виході із «брудної» зони і наступним входом до неї.

Одноразові медичні маски повинні змінюватись кожні 2-3 години, тривалість використання респіраторів впродовж робочої зміни визначається рекомендаціями виробника. Респіратор (маску) також слід замінити якщо:

він став вологим;

відбувся дотик до нього потенційно забрудненими руками (навіть в рукавичках);

після виходу з «брудної» зони (респіратор дозволено знімати виключно в чистій зоні);

відбулось потрапляння на респіратор (маску) будь-яких біологічних рідин.

Респіратор (маску) необхідно знімати в рукавичках, за резинки (зав'язки), не торкаючись зовнішньої та внутрішньої поверхні респіратора (маски).

Після використання, захисний одяг та засоби індивідуального захисту, підлягають знезараженню згідно з вимогами Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами, затверджених наказом МОЗ України від 08.06.2015 № 325, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 07.08.2015 № 959/27404, як відходи категорії В «епідемічно небезпечні медичні відходи».

Вироби багаторазового використання (захисні окуляри, захисний екран, захисний щиток тощо) знезаражуються шляхом їх протирання кожні 2 години (при забрудненні біологічним матеріалом – невідкладно) з використанням спиртовмісних дезінфікуючих засобів. Після використання вони знезаражуються шляхом двократного протирання з інтервалом 15 хвилин, дозволеним до використання дезінфікуючим засобом або зануренням в 70% етиловий спирт на 30 хвилин. Після знезараження вони промиваються теплою водою з миючим засобом та висушуються в положенні, що дозволяє вільний відтік води.

При знезараженні багаторазового захисного одягу потрібно враховувати рекомендації виробника для того, щоб вироби не втратили свої захисні властивості. Одяг, що не підлягає подальшому використанню знезаражується як відходи категорії В «епідемічно небезпечні медичні відходи».

Для своєчасного поповнення запасу захисного одягу та засобів індивідуального захисту одноразового чи багаторазового використання рекомендується використовувати інструмент прогнозування Всесвітньої організації охорони здоров'я (WHO COVID-19 Essential Supplies Forecast Tool).

Орієнтовна потреба в засобах індивідуального захисту ґрунтується на забезпеченні денної норми для працівників закладів охорони здоров'я, в яких надається медична допомога пацієнтам з COVID-19.

Категорія працівників	Одиниця виміру	Залученість	Орієнтовна потреба у ЗІЗ на добу				
			Захист рук	Захист очей	Захист органів дихання		Захисний одяг
					Маски медичні	Респіратори	
Лікарі	особа	100%	7	2	11	2	4
		25%	4	1	9	1	4
Середній персонал	особа	100%	7	2	11	2	4
		25%	4	1	9	1	4
Молодший персонал	особа	100%	7	2	11	2	4
		25%	4	1	9	1	4
Інший персонал	особа	100%	7	2	11	2	4
Фахівці ЕМД	бригада	100%	26	2,6	26		26

До іншого персоналу відноситься інший (немедичний) персонал, безпосередньо залучений до заходів з протидії COVID-19 (волонтери, доглядальники тощо).

Залученість формується виходячи з розрахунку у 25% для загальної кількості медичних працівників та 100% працівників, які безпосередньо працюють з хворими на COVID-19.

При формуванні потреби на багаторазові засоби захисту очей на тривалий період їх добова розрахункова кількість на кількість діб не множитья.